

«НЕ БІЛЬША, ЯК УСІ МОЇ ПИСАННЯ»: КОНТЕКСТ ТА ПРЕВ'Ю АВТОБІОГРАФІЇ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА 1926 року

Роман Бліхарський

канд. наук із соціальних комунікацій, молодший науковий співробітник відділу наукових досліджень української періодики Науково-дослідного інституту пресознавства ЛННБ України ім. В. Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7084-0473>

DOI: [https://doi.org/10.37222/2524-0315-2021-13\(29\)-2](https://doi.org/10.37222/2524-0315-2021-13(29)-2)

Окреслено передумови написання Василем Стефаником першого автобіографічного твору. Розкрито деталі публікації коментованих літератором Іваном Лизанівським фрагментів автобіографії письменника на сторінках журналу «Плужанин» — друкованого органу Спілки селянських письменників «Плуг». Охарактеризовано атмосферу українського радянського літературного процесу 20-х років ХХ ст. Крізь призму автобіографічного тексту письменника висвітлено контрверсійність ролі, яку у цьому процесі відіграла творчість та персона В. Стефаника.

Ключові слова: Василь Стефаник, Іван Лизанівський, автобіографія, «Плужанин», суб'єктність, літературний процес, комунікативний акт.

Кожна наступна річниця народження чи смерті видатної людини є вагомою підставою для висвітлення ще не розкритих аспектів її життя та творчості. Автобіографія письменника є зручним об'єктом вивчення, оскільки містить факти із життя та водночас є зразком творчості досліджуваної особи.

Жанр автобіографії також потребує ретельного вивчення, оскільки в історичній перспективі характер його функціонування не є однозначним. Досі тривають дискусії щодо визнання його змістовності та художньої цінності, визначення рис, меж, відмінностей від споріднених щоденника та мемуарів. Ознаки того, що перед нами автобіографія, — це документальність оповіді від першої особи, стилізований виклад послідовності невигаданих фактів про її автора та його життя.

Серед морфологічних компонентів поняття «автобіографія» визначеним є, мабуть, лише «-графо», а «авто-» (сам) та «біо-» (життя) є непізнаваними, які автор свого часу вирішив усталити у тексті, сподіваючись, що читач щось та й про нього дізнається. Однак на відміну від застиглих на аркуші букв семантична основа, на якій читач «будує» тимчасовий сховок здобутого знання, має здатність постійно рухатися у часі, змушуючи його шукати щораз нові «місця» для спокійного перепрочитання наче як уже знайомих текстів. Автор, який водночас є головним героєм автобіографії, змальовує віхи становлення особистості та, як у своїй «Сповіді» зазначав Жан-Жак Руссо — один із фундаторів цього жанру у новій європейській літературній традиції, розповідає іншим правду про себе.

Незважаючи на майже канонічний статус «Сповіді», в історії становлення жанру автобіографії у Франції він не мав належного визнання, оскільки більш шанованою серед критиків і дослідників була мемуарна творчість видатних діячів культури, політики, науки. Натомість ще майже до середини 60-х років ХХ ст. автобіографію розглядали як культурне непорозуміння, а її написання та публікацію професійні читачі вважали справою химерною і не надто пристойною [5].

Більш лояльними до літературного феномена автобіографії були німецькі мислителі, зокрема Вільгельм Дільтей підкреслював її педагогічну цінність. Для англо-американського літературного процесу важливе значення мали автобіографічні твори Бенджаміна Франкліна та Джона Стюарта Мілля, в яких змальована особистість автора відповідає певним тогочасним уявленням щодо образу «культурної людини».

Надалі поряд із виникненням нових підходів вивчення психології, соціології особистості, історії та культури західної цивілізації — змінювались і погляди на природу та специфіку функціонування особистості, характер її творчості, зокрема автобіографічної. І допоки у фахових літературознавчих та джерелознавчих колах європейської та американської шкіл точилися суперечки щодо напрацювання підходів до вивчення автобіографічних текстів, у середині ХХ ст. почали виникати не позбавлені іронії ідеї тотальної транквілізації автора.

Однак в історії світової культури трактування ролі автора у комунікативній взаємодії «автор – текст – читач» не раз змінювалося. Тому, не вдаючись до детального аналізу цієї непростої теми, наразі дамо змогу нашому автору «пожити» принаймні в автобіографії, де він контрапунктуально наблизив своє художнє «Я» до позиції, що звичайно називають «реальним життям», та зафіксував це зближення у наративній формі.

Автобіографії українських письменників, зокрема Т. Шевченка, П. Куліша, М. Костомарова, І. Нечуя-Левицького, І. Франка, О. Кобилянської, В. Антоновича, О. Барвінського, М. Старицького, Б. Лепкого, С. Смаль-Стоцького, становлять культурне надбання і є не лише вартісним джерелом біографічної інформації, а й мають мистецьку цінність. Автобіографія Василя Стефаника також є важливою для вивчення перипетій його життя та генези естетичних поглядів.

Наразі відомо про три тексти автобіографії Василя Стефаника, що були написані у 1926, 1929 (не опублікована прижиттєво, у 1956 р. — у журналі «Жовтень») та 1931 роках [3, с. 13]. Уперше «Автобіографія» 1926 р. повністю репрезентована читачам у збірці новел, яку упорядкував Іван Лизанівський і видав 1927 р. у серії «Бібліотека українських класиків» Державного видавництва України. Надалі цей текст вміщували у різних виданнях творів письменника, зокрема у збірці, яку видало «Українське видавництво» за редакцією сина письменника Юрія Стефаника (Гаморака) у Львові 1942 р.; у «Вибраних творах» Українського державного видавництва 1945 р. за редакцією Степана Крижанівського; також «Автобіографія» увійшла до другого тому (1953 р.) повного зібрання творів В. Стефаника у трьох томах, який упродовж 1949–1954 років видав Інститут літератури імені Тараса Шевченка Академії наук УРСР, де поряд із текстом, написаним у 1926 р., подано також її чорновий варіант і текст «Трохи автобіографії», що уперше помістили до збірки «Дорога», яка вийшла як додаток газети «Громадський Голос» (1931 р., № 17) і приурочена до «60-ліття його дороги життя» [12, с. 186]. Усі три автобіографії опубліковано у 3-томному зібранні творів, присвяченому 150-річчю Василя Стефаника (Івано-Франківськ, 2020 р.).

За межами України варіант «Автобіографії» 1926 р. надруковано у збірці творів письменника «Вибране», яку 1948 р. видала

спілка «Українське Слово» у німецькому місті Регенсбурзі. Як і львівське видання 1924 р., цю збірку редагував Ю. Стефанік (Гаморак). Крім новел, у цьому виданні вміщено біографію та світліну письменника. Проте ще до появи в усіх наведених публікаціях читач уперше дізнався про «Автобіографію» В. Стефаніка зі статті Івана Лизанівського «Стефанік про себе» у журналі «Плужанин» Спілки селянських письменників «Плуг» [6].

Українська література 20-х років ХХ ст. — це новий, складний для осмислення та неоднозначний щодо оцінки етап. Тоді було засновано багато нових творчих угруповань, започатковано чимало масових літературних часописів. Для т. зв. української радянської літератури тієї доби, крім реалізації «партійного» замовлення на висвітлення ідеологічних тем, характерні також експерименти з формою, стилістикою творів; здійснено спроби проголошення нової літературної естетики, відокремлення від культурної та соціально-побутової минувшини тощо. Центрами українського літературного життя цієї доби були Київ і Харків, у кожному з них воно мало свій колорит. Ангажованість письменників у проблематику, яку диктувала радянська ідеологічна машина, не була завадою, щоби кожна з письменницьких організацій плекала своє амплуа.

Серед харківських літературно-мистецьких груп вагому роль у тогочасному літературному процесі у підрадянській Україні відіграла Спілка селянських письменників України «Плуг», заснована 1922 р., та Спілка пролетарських письменників України «Гарт» — 1923 р. започаткування. Незважаючи на спільну ідеологічну платформу, між цими організаціями були суттєві розбіжності: «Плуг», орієнтуючись на українське село, намагався залучити щораз нові письменницькі кадри до розбудови нової культурної і соціальної дійсності, пропагуючи ідею масовості та доступності літератури. Плужани прагнули засобом літератури притягнути українських селян до пролетарського руху (що б вони в це поняття не вкладали), «зімкнути село із містом».

«Гарт» самовизначав себе як професійну літературну організацію, яка гуртувала письменницькі сили задля схожої із «Плугом» мети — побудови засобом української мови та якісної літератури тієї самої радянської інтернаціональної дійсності [8, с. 49; 13, с. 7].

Згодом цю ідейну лінію «Гарту» частково продовжили створені 1926 р. Вільна академія пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ) та Всеукраїнська спілка пролетарських письменників (ВУСПП). Хоча питання, чи причини контрверсії між цими організаціями перебували суто в площині ідейної боротьби, — досі залишається нез'ясованим.

Саме за активного сприяння Івана Лизанівського — вихідця із Галичини, який був добре знаний в українських літературних і видавничих колах, — ім'я Василя Стефаника не раз згадували на сторінках низки радянських літературних часописів: «Плужанин», «Червоний Шлях», «Вапліте», «Глобус», «Всесвіт» та ін. Єднали їх товариські стосунки, а також те, що однаково важливу роль у їхньому житті відіграв Іван Франко, який став для них своєрідним хрещеним батьком у письменницькому ремеслі, а для Івана Лизанівського — ще й орієнтиром на ранньому, студентському, етапі формування його суспільно-політичних поглядів.

Лише впродовж останніх років з'являються дослідження, у яких постать Івана Лизанівського змальовано цілісно, враховуючи його роль на різних визначальних етапах історії державності України, історії її видавничої справи та літератури першої половини ХХ ст. [10, с. 124].

Донедавна Івана Лизанівського принагідно згадували у працях, присвячених історії Українських січових стрільців, Української Народної Республіки, творчості та життєпису Івана Франка, історії української видавничої справи та літератури; як одного з очільників Галицько-Буковинського куреня Січових стрільців, активного члена Української партії соціалістів-революціонерів (у певний період входив до складу її Центрального комітету), після розколу якої приєднався до її правого крила, т. зв. центральної течії, керівника Управління преси та інформації Міністерства державного секретаря уряду УНР [4].

У різні роки Іван Лизанівський очолював Державне видавництво України, працював у харківській видавничій та торговельній організації «Книгоспілка», кооперативному видавництві «Рух», «Літературно-Науковому Вістнику», видавав журнал «Трудова Трибуна».

І. Лизанівський також відомий як автор спогадів, численних критичних статей, рецензій, літературних оглядів і розвідок, укладач

творів Ольги Кобилянської, Василя Стефаника; редактор і укладач першого багатотомника Івана Франка, у роки студентства — його особистий секретар [9].

Упродовж 1920–1930-х років Іван Лизанівський та Василь Стефаник листувалися, однак через те, що жили в де-юре різних, вороже налаштованих, державах, налагодити регулярне плідне спілкування було доволі проблематично. Зокрема, щоби Стефанику надіслати гонорари, продумували різноманітні обхідні схеми [3, с. 408–409].

Іван Лизанівський звернувся до Василя Стефаника написати автобіографію, «щоби дістати більше біографічних даних», оскільки Стефаник належав до тих письменників, «про життя яких не знаємо нічого або небагато», крім того, «що він писав», що «останню збірку “Моє слово” видав 1905 р., куди ввійшли новели, писані до 1900 року. Пізніше перестав друкуватись і, мабуть, писати, був послом у парламенті і аж підчас світової війни надрукував декілька оповідань». Такі відомі факти з життя Василя Стефаника подав у статті І. Лизанівський.

На пропозицію написати автобіографію у листі від 17 березня 1924 р. В. Стефаник із властивою йому саморефлексивною манерою писав: «Автобіографію свою писати мені тяжко,... раз, що моє життя убоге на яскраві випадки, а так писати багато про себе, моторошно. Як це має бути конечне, то прошу менше-більше сказати мені, що має бути написано, і як воно має бути довге» [6, с. 20].

Зрештою 1926 р. Василь Стефаник надіслав свій життєпис із приміткою: «Посилаю Вам автобіографію, яка вийшла досить слабо, а як що задовга, то викидайте, нічого не жаліючи» [6, с. 20]. Фрагменти з надісланого тексту Іван Лизанівський опублікував на сторінках «Плужанина», доповнивши їх своїм коментарем і вказавши, що повністю «Автобіографія» буде опублікована у збірці творів письменника, яку готувало до друку Державне видавництво України.

Упродовж 1925–1928 років тривала літературна дискусія між учасниками українських радянських літературних організацій щодо того, якою та для кого має бути українська література радянської доби. У 1927 р. дещо зрідли лави «Плугу» та знівелювався його вплив на літературні осередки в українських містах, також спілка частково відійшла від своєї магістральної ідеї масовізму, проте не полишала селянсько-пролетарської концептуальної основи.

Однак Василь Стефаник у прямому та переносному сенсі був доволі далекий від пертурбацій тогочасного українського літературного процесу. Те, що його твори друкували радянські видавництва, було для нього джерелом подолання матеріальних труднощів, а також відкривало нові шляхи до читача. Іван Лизанівський, публікуючи твори письменника, реалізовував себе як видавець та літератор, можливо, у нього були також далекосяжні плани відновлення своєї суспільно-політичної діяльності. Для радянської ідеології, на угоду якій видавали українську радянську літературну періодику, Стефаник був вигідний тим, що своєю творчістю ілюстрував негатив «старого» селянського побуту.

Щодо «Плугу», то в опублікованій на сторінках «Плужанина» резолюції 3-го з'їзду цієї організації, у блоці «Літературна продукція», зазначено, що на 1926 рік завдання «Плугу» «...продовжувати і поглиблювати працю над мистецьким самоудосконаленням літературною самоосвітою і здобуванням технічних знань і навиків... В цій роботі звернути увагу на вивчення як української літератури, так і західно-європейської та російської, уважно ставлячись до творчості як ревіписмеників, так і попутників, використовуючи всі надбання, що можуть трапитися у них і знадобитись для нашої творчості. Особливу увагу звернути на удосконалення своєї мови, збагачуючи її, як сучасною лексикою, так і надбаннями старих українських класиків, вивчаючи фразеологію, збираючи фольклорні матеріали і т. інше» [7].

Отже, для рядового плужанина Василь Стефаник був представником української літератури — тим самим «попутником», його творчість становила цінне надбання української класики і була джерелом фразеології та фольклорного матеріалу.

Рустикальна тематика творчості письменника, змальовування ним села як осередку кризових для його жителів явищ концептуально зближали його з плужанами, які вважали, що проблема українських селян у тому, що вони ще не надто вплились у прогресивні ряди будівників кращого для усіх пролетарсько-селянського майбутнього.

Хоча Стефаник не вважав себе поетом «загибаючого села», що «як сирота» стояв «між двома класами. Чи село загине і чи я є лише

поетом якогось суспільного кафавера, це треба-б доказати. Я писав тому, щоби струни душі нашого селянина так кріпко настроїти і натягнути, щоби з того вийшла велика музика Бетховина. Це мені вдалося, а решта — це література» [6, с. 23]. Це доволі відомі серед дослідників стефаникіани рядки, які часто наводять, щоби нівелювати спроби запідозрити письменника в якихось соціалістичних сентиментах, хоча тут коректно вказати, що Стефаник усе ж був членом Української радикальної партії, ідеологічною платформою якої були соціалізм, народництво та соціал-демократія, також регулярно публікувався на сторінках «радикальних» друкованих органів, як-от: «Громадський Голос», «Народ», «Хлібороб». Варто також припустити, що його партійність була інструментальною, а не ідеологічною, вмотивованою насамперед справді бажанням полегшити життя своїх краян.

Коментуючи наведений погляд Стефаника на власну творчість, Іван Лизанівський характеризує її як «революційне народництво» — протилежність «старому українському народництву», в якому ідеалізується «народ» в усій своїй сукупності. І. Лизанівський уперто прочитував у новелах та автобіографії письменника соціалістичне послання, змальовування класової диференціації героїв його творів, безкомпромісний антагонізм бідних та багатих і водночас описував В. Стефаника як гуманіста, що любить селянина «як людину з її любов'ю і ненавистю, культурністю і дикунством» [6, с. 23].

Зрозуміло, що він розставляє акценти, суголосні із призначенням «Плужанина», — бути інструментом переформатування ідентичності українського селянства засобом друкованого слова та літератури. Очевидно, що в «Автобіографії» Стефаник описував власні почуття, аж ніяк не виокремлюючи гостру соціальну проблематику життя у галицькому селі, так само як він препарує душі своїх літературних персонажів, не виставляючи їх як матеріал для побудови ідеологічних спекуляцій.

Ідейна спрямованість часопису «Плужанин» диктувала відповідний підбір тематики матеріалу, що вміщувався на його сторінках. Спосіб її розкриття частково збігався із манерою оповіді Стефаника про своє життя. Однак це не означає, що письменник мав на увазі проблему класового протистояння. Таке прочитання життєпису та творчості, яке у своєму коментарі демонструє

Іван Лизанівський, мало радше тенденційний характер. У новелах та автобіографії Стефаніка відображена не класова свідомість, а власна «нешасна». Утім, варто було письменнику порушити будь-яку тему, яка так чи інакше потрапляла у спектр радянського ідеологічного дискурсу, такий твір або рецензія на нього з'являлися на сторінках радянських літературних часописів. Ефекту також додавало політичне «радикальне» минуле В. Стефаніка.

Було ще кілька аспектів стосунків із В. Стефаніком, які І. Лизанівський озвучив у цій публікації. Він, зокрема, розкрив деякі нюанси підготовки видання «Кленових листків», а саме — своє вагання, чи публікувати книгу «снятинським діалектом... тим самим дати змогу лише невеличкому колу читачів на Україні читати їх, чи приспособити для ширшої читацької маси», залишивши низку зразків «галицької говірки» [6].

У листі від 17 березня 1924 р. В. Стефанік відповів згодою, додавши, що навіть минулоріч звертався із схожою пропозицією до Василя Сімовича, щоби унормувати його твори відповідно до тогочасних мовних літературних стандартів. І. Лизанівський зазначав, що внаслідок такого втручання видана ним збірка втратила «певний аромат форми», але «змістом вона стала доступна широким українським масам і розійшлась» упродовж року. Про письменника Лизанівський стисло написав, що «Стефанік жив і живе в селі Русові на кількох моргах землі в важких матеріяльних умовах...», про які «не любить голосно говорити» [6, с. 23–24].

Сьогодні такого соціального контексту, в якому була написана та опублікована «Автобіографія» Стефаніка, уже немає. Немає й тієї історико-культурної ситуації, в якій жив і творив Василь Стефанік. У нас є тільки текст та можливість, спираючись на факти, варіативно їх комбінувати, трактувати та відтворювати образ тогочасної дійсності, яка нас цікавить.

Василь Стефанік в «Автобіографії» описав своє життя на прохань Івана Лизанівського. Така опція дає змогу не вдаватися до аналізу широкого пласта тогочасного культурного контексту, а зосередитися на комунікативній ситуації, в якій Василь Стефанік повідомляв про себе. Це допомагає нам трактувати автобіографію як формат комунікативного акту та ігнорувати ймовірну необхідність написання письменником досліджуваного автобіографічного тексту.

Інакше ми повинні констатувати мережу гіпотетичної причинності, а саме: наполегливість та амбіції Івана Лизанівського. З боку Василя Стефаника — скрутне матеріальне становище та знання, що його творчістю справді цікавляться на Великій, нехай і підрадянській, Україні. Той факт, що Василь Стефаник упродовж 1928–1933 років отримував пенсію уряду УСРР, може створювати враження щодо його певної нейтральності чи навіть лояльності до цього державного ладу. Однак за фінансову підтримку для письменника клопотали прихильні до нього особи, та й цей процес не раз ускладнювала радянська бюрократія [11, с. 313, 317, 566]. Щодо пенсії, то В. Стефаник тривалий час вагався, та врешті прийняв її від Народного комісаріату освіти УСРР суто «за дотеперішні заслуги для української культури», а не через пієтет до радянського ладу [2, с. XXXVIII].

Після смерті Стефаника цим епізодом скористалася радянська влада, яка, трактуючи письменника як світоглядно «свого», через шанований статус Василя Стефаника на західноукраїнських територіях намагалась «увійти» до Галичини, використовуючи у своїх політичних цілях добру пам'ять про письменника [1, с. 60].

«Автобіографія» 1926 р. — це насамперед один з епізодів нерегулярного, але тривалого спілкування Василя Стефаника з Іваном Лизанівським. Новеліст достеменно знав, кому і що він пише у своєму життєписі, не уявляючи перед собою абстрактного читача, ні живого, ані ще не народженого. Іван Лизанівський цінував відвертість Василя Стефаника і, незважаючи на своє стійке прагнення пристосувати художні тексти письменника до читацьких спроможностей широких мас, ніяк не «травмував» його текст, залишивши нам оригінальну спробу Василя Стефаника через акт принагідного пригадування перипетій свого життєвого шляху зробити відтиск становлення «своєю дорогою» бачення власного «Я».

1. Вавжонек М. Василь Стефаник як представник галицьких радикалів. *Український історичний журнал*. 2014. № 5. С. 49–60.
2. Гаморак Юрій [Стефаник Ю.]. Василь Стефаник (Спроба біографії). *Василь Стефаник. Твори* / за ред. Ю. Гаморака ; 2-ге вид. Регенсбург : Видавничка Спілка «Українське Слово», 1948. XLIII, 347 с.

3. Горак Р. Кров на чорній ріллі : есе-біографія Василя Стефаника. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 608 с.
4. Кость С. Лизанівський Іван. *Українська журналістика в іменах*. Львів, 1996. Вип. III. С. 197–198.
5. Лежён Ф. В защиту автобиографии. *Иностранная литература* / пер. и вступ. Б. Дубина. 2000. № 4. URL: <https://magazines.gorky.media/inostran/2000/4>.
6. Лизанівський І. Стефанік про себе. *Плужанин*. Харків, 1927. Лют. (№ 3 (18)). С. 20–24.
7. Об'єднана резолюція 3-го з'їзду Плуга. *Плужанин*. Харків, 1926. Квіт.-трав. (№ 4/5). С. 3–4.
8. Омельчук О. Селянський вимір українського соцреалізму. *Наукові праці : наук.-метод. журнал / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили*. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. Т. 118, вип. 105. С. 47–53.
9. Погребенник Ф. П. Лизанівський Іван. *Українська літературна енциклопедія* : у 5 т. Київ, 1995. Т. 3. С. 172.
10. Подоляка Н. Розстріляний за професійну діяльність: редактор і видавець Іван Лизанівський у громадсько-політичному і видавничому русі. *Український інформаційний простір*. 2018. Вип. 2. С. 122–132.
11. Рубльов О. Західноукраїнська інтелігенція у загальнонаціональних політичних та культурних процесах (1914–1939). Київ : Ін-т історії України НАН України, 2004. 648 с.
12. Стефанік В. Повне зібрання творів : в 3 т. Київ : Вид-во Акад. наук Укр. РСР, 1953. Т. 2 : Автобіографічні твори, поезії в прозі, публіцистика, незакінчені твори і переклади. 223 с.
13. Шейко В. М. Еволюція провідних літературних об'єднань України у 20-х рр. ХХ ст.: культурологічний аспект. *Культура України* : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2012. Вип. 38. С. 4–17.

References

1. Vavzhonek, M. (2014). Vasyl Stefanyk yak predstavnyk halytskykh radykaliv [Vasyl Stefanyk as a representative of the Galician radicals]. *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal*, 5, pp. 49–60 [in Ukr.].
2. Hamorak, Y. [Stefanyk, Y.] (1948). Vasyl Stefanyk (Sproba biohrafii) [Attempt biography]. *Vasyl Stefanyk Tvory*. Regensburg : Vydavnycha Spilka “Ukrainske Slovo”, XLIII, 347 p. [in Ukr.].
3. Horak, R. (2020). *Krov na chornii rilli* : ese-biohrafiiia Vasyliia Stefanyka [Blood on black arable land: essay-biography of Vasyl Stefanyk]. Kyiv : VTs “Akademiiia”, 608 p. [in Ukr.].
4. Kost, S. (1996). Lyzanivskyy Ivan. *Ukrainska zhurnalistyka v imenakh*. Lviv, III, pp. 197–198. [in Ukr.].

5. Lezhyon, F. (2000). V zashchitu avtobiografii [In defense of an autobiography]. *Inostrannaya literatura*, 4 Retrieved from <https://magazines.gorky.media/inostran/2000/4>. [in Rus.].
6. Lyzaniivskiy, I. (1927, 3, February). Stefanyk pro sebe [Stefanik about himself]. *Pluzhanyn*. Kharkiv, pp. 20–24. [in Ukr.].
7. Obiednana rezoliutsiia 3-ho zizdu Pluha [Combined resolution of the third Congress of the “Pluh”] (1926, 4/5, April-Maj). *Pluzhanyn*. Kharkiv, pp. 3–4. [in Ukr.].
8. Omelchuk, O. (2009). Selianskyi vymir ukrainskoho sotsrealizmu [The peasant dimension of Ukrainian social realism]. *Naukovi pratsi : nauk.-metod. zhurnal. Chornomor. derzh. un-t im. Petra Mohyly. Mykolaiv : Vyd-vo ChDU im. Petra Mohyly*, 118, 105, pp. 47–53. [in Ukr.].
9. Pohrebennyk, F. P. (1995). Lyzaniivskiy Ivan. *Ukrainska literaturna entsyklopediia* : u 5 t. Kyiv, 3, p. 172. [in Ukr.].
10. Podoliaka, N. (2018). Rozstriliani za profesiinu diialnist: redaktor i vydavets Ivan Lyzaniivskiy u hromadsko-politychnomu i vydavnychomu rusi [Shot for professional activity: editor and publisher Ivan Lyzanovsky in the socio-political and publishing movement]. *Ukrainskyi informatyinyi prostir*, 2, pp. 122–132 [in Ukr.].
11. Rublov, O. (2004). *Zakhidnoukrainska intelihentsiia u zahalnonatsionalnykh politychnykh ta kulturnykh protsesakh (1914–1939)* [Western Ukrainian intelligentsia in national political and cultural processes (1914–1939)]. Kyiv : In-t istorii Ukrainy NAN Ukrainy, 648 p. [in Ukr.].
12. Stefanyk, V. (1953). *Povne zibrannia tvoriv* : v 3 t. [Complete collection of works: in 3 vols]. Kyiv : Vyd-vo Akad. nauk Ukr. RSR, 2 : avtobiohrafichni tvory, poezii v prozi, publitsystyka, nezakincheni tvory i pereklady, 223 p. [in Ukr.].
13. Sheiko, V. M. (2012). Evoliutsiia providnykh literaturnykh obiednan Ukrainy u 20-kh rr. XX st.: kulturolohichniy aspekt [The evolution of the leading literary associations of Ukraine in the 1920s: a culturological aspect]. *Kultura Ukrainy* : zb. nauk. pr. Kharkiv. derzh. akad. kultury. Kharkiv, 38, pp. 4–17. [in Ukr.].

Roman Blikharskyi, Candidate of Social Communications, Researcher at Department of Ukrainian Periodicals Studies The Press Studies Research Institute, Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv

“No much than all my writings”: context and preview of Vasyl Stefanyk’s autobiography of 1926

The article is devoted to the preconditions for writing the first Vasyl Stefanyk’s autobiographical work. The research focuses on the problems of genre differentiation and interpretation of the autobiography function, understood by us as a documentary story of first-person biographical facts.

Has been defined that the the Vasyl Stefanyk’s autobiographical work became aware for the first time through Ivan Lyzanivskyi’s publication “Stefanyk pro sebe”, on the pages of the magazine “Pluzhanyn” of the Union of Peasant Writers “Pluh”.

The peculiarity of the Ukrainian literary process of the 1920s have been described. In particular, the ideological platform of the “Pluh” was focused on peasant issues, tried to attract writers to build a new cultural and social reality, thus contributing of Soviet policy implementation «smychka of the city and the village».

In the article is emphasized that rustic motives in Vasyl Stefanyk’s work were of interested to Soviet ideology because they illustrated the shortcomings of “old” peasant life, and for “Pluh” the writer’s work was also a source of folklore material.

A significant role in the fact that Vasyl Stefanyk’s name was appearing on the pages of Ukrainian Soviet magazines was played by the publisher, literary critic, and in the past public figure Ivan Lyzanivskyi, who, in particular, have been published fragments of Vasyl Stefanyk’s Autobiography and commented on them in the socialist ideology way.

This paper proposes, to take into account the communicative situation during autobiographical texts researching, in which the speaker (namely: Vasyl Stefanyk), in a retrospective manner, depicts the formation of a representative image of his own “Self”.

It has been determined that Vasyl Stefanyk’s autobiography of 1926 was, the communicative act realization between the writer and I. Lyzanivskyi. This option will allow to further expand the hermeneutic arsenal, and avoid biased conclusions due to the alleged causal constructions.

Keywords: Vasyl Stefanyk, Ivan Lyzanivskyi, autobiography, “Pluzhanin”, subjectivity, literary process, communicative act.